

РІДНА

НОВА

м. КУП'ЯНСЬК, Хар.
Українське Т-во "П."

Тимчасові умови передплати на 1918 рік.

9 міс.	7 міс.	6 міс.	5 міс.	4 міс.	3 міс.	2 міс.	1 міс.
—	—	—	—	—	30 р.	20 р.	10 р.

На увагу авторам: статті неухвалені до друку редакція не повертає. Адреса редакції й копії статтей наділяються тільки на 1-го числа кожного місяця. На увагу авторам: статті неухвалені до друку редакція не повертає. Адреса редакції й копії статтей наділяються тільки на 1-го числа кожного місяця.

У КИЇВІ, ІНСТИТУТСЬКА 22.
Телефон редакції 64-80. Пошта скринька № 373.

ЗНАЄТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА І ЛІТЕРАТУРНА.
Виходить щодня, окрім понеділків і днів після великих свят.

Умови друкування оголошень.
За 1 сторінку з каре, — за
за 1 рядок з 1 шпальтою петля за
кожний раз.
Особам, що шукать краді в оголо-
шеннях більше як з 3 рядків
шпальти, 2 каре за 1 раз.
Контра відкриті від 10—6 год.
Ціна окремого 45 в.
М у Києві
В провінції і 45 в.
на вокзалах

№ 204

Неділя, 3 листопада (21 жовтня) 1918 року.

№ 204

ДЕРЖАВНИЙ НАРОДНИЙ ТЕАТР

Троїцький Діп. В. Васильєвська вул.
Сьогодні 3-го листопада: 1) Приятелі, 2) На перші гулі; Гол. до екстази
у неділю: „УРІСЛЬ АКОСТА“ пер. А. Сумського.

Другий Городський Театр

Сьогодні 3-го листопада: 1) Приятелі, 2) На перші гулі; Гол. до екстази
у неділю: „УРІСЛЬ АКОСТА“ пер. А. Сумського.

Концерт першого КОБЗАРСЬКОГО ХОРУ

Під орудою Василя Ємця. Подорожні в програмах. Ціна містам від 2 до 25 карб.
Квитки заздалегідь набувати можна у крамничі т-ва „Вероніа, 2“ Фудульці вуля 19
в день концерту, в помешканні театру. Початок о 12 год. дня. 2-01158-2

УКРАїнський народний кооперативний банк

Правління і Центральна Контора Хрещатик 27.
Телефони: Правління 62—19; Центр. Контори: загальний 64—84, Операційної залі 39—46, Директ. Конт. 62—18.
Товаровий Відділ Думська площа 4, власний будинок. Тел. 64—36.
Відділи: в ЖИТОМИРІ, КАТЕРИНОСЛАВІ, ОДЕСІ І ПОЛТАВІ.
Телеграфні адреси: Правління, Центральної Контори і Відділів „УКРАІНБАНК“; Товарового Відділу Київ, „УКРАІНКРАМ“.
Банк провадить операції щодня, від 10 год до 3-х годин дня.
Банк платить по вкладках та бажучих рахунках від 4½% до 6%.
—1311—2

Вінницький союз споживчих товариств
Приймає заявки од окремих осіб і рідн. інститутів, урядових, громадських і приватних.
Сова платить процес: а) востроковим і за строк до 6 місяців 6%; б) на строк од 6 до 12 місяців 7%; в) на строк од 1 року і більше 8%.
—1311—2

Миргородська повітова На-родня Управа
Лаклика в вищі початкові школи інспекторів і учителів (платно) загально освітніх предметів: Оплад міністерській.
—1311—2

Подільська Губерніальна На-родня Управа оповіщає
що на службу Управі потрібно негайно до 20 шкільних інструкторів нижчих початкових шкіль для праці в повітах Поділля. Умови служби: жалування від 450 до 600 карб. місячно, роз'їзди за кошт зводства, добрий промі за дві роки в розмірі від 10 до 20 карб. теж від зводства. Прохання надіслати до 15 листопада на адрес: Кам'янець на Поділля, площа 27 лютого. В поданнях, котр можно присилати також і телеграфно, треба подати своє curriculum vitae, зазначивши освітній цвнз, педагогічний стаж, а також і ті інституції, організації або окремих осіб, котрі б могли дати про кандидатів рекомендації.
—1311—2

ПОТРІБИ ЗАВІДУЮЧИЙ ДРУКАРНЕЮ
(2 пас. маш.) знайомий з стереотипною (бажано українською) Полтава, Співка Споживчих Товариств.
—1311—2

Учителів (му) повноправ. певн. українська мова шук. Українська Державна гімназія на Київщині, вості шкільні, помещканія, паливо і світло Ванкова 4, кв. 14. Вогачевському. 3-01147-3

Українцям інженерам, техникам, майстрам, учителям
українознавства, рисунання, малювання та нові мови, які бажать працювати по освіті, пропонується подати відомості про освітній цвнз та службовий (педагогічний) коли мається (стаж в департамент професійної освіти Терещківська 2, особисто від 12 до 2 год. 2-01162-1

Гур ову крам-ну номеру Т-ва „Січ“, пере-ведено на Хрещатик, 45 пом. 7. 3-01160-1

М. ГРУШЕВСЬКОГО.

взявши:
Про старі часи на Україні, вил. 5, ціна карб. 80.
Всесвітня історія ч. 2, вил. 2.
Всесвітня історія ч. 6 (Європа), в 2 томах, ціна карб. 80.
Студія з економічної історії України.
3 старих картик. Історичні сповідання.
Вийдуть сьми дьма: Старинна історія Греко-римський світ. Всесвітня історія. Ч. 5 (Позасвропейська країна). Всесвітня історія ч. 3, вил. 2. Друкується: Середні віки європейської Європи.

схочуть самовизначитись до Німеччини; не дурно нарешті хитрий Пилленко вже наперед забігає: самозначення—звичайно, але не треба зводити його до абсурду, бо „теорія—одно, а практика—совсім друге“. Так просто й гордає: „совсім друге“...
Власне устами новоремесконого публіциста говорять усі реставратори, що хапаються за пункти Вільсона, доки вони їм сприяють. Але вся біда їхня в тому, що життя всяку теорію доводить раз-у-раз до натуральних логічних висновків, до того Пилленківського „абсурду“, перед яким меткому журналістові хотілося б стати, мов улопаному. І дозволяючи, навіть номінальній самозначитись полякам або чехам, як його замкнути двері перед Ірландцями або Індіанцями, чи навіть перед тими фелакхами, з яких до тепер собі глузує Пилленко? Сви чайна міжнародні Палляки не спробують зробити, але коли й пощастить це їм, то не на довго. Справа їхня все одно програма, хоч би як сододко мріяли вони „до дому“ вернуться—до якого гніту й насильства та хоч як підкажували міжнародньому імперіалізові. Він і сам на волонери висить. Самозначення національне має ту рису, що його не можна локалізувати тільки приємними випадками—доведеться йти і на неприємні, бо воно саму підставу імперіалізму розкладає й нищить його в самих основах. І з цього погляду ми ще можемо зробіти свідками того, як теперішні спільники президента Вільсона, що ксило всміхаються на його домагання й розлять гарну знехоту міну—виступлять завзятими його ворогами. Скоро справа самозначення їхніх торкнеться інтересів.

Але не спинити їм натурально-го розвитку подій безсилля мормання на „теорію і практику“. Цим вони тільки справжню свою думку виявляють—ту думку, що накладає взагалі брудне покривало на їхню гру в світовій політиці!

Хлібороби власники та поміщики землевласники.

Як і треба сподіватись за пір року спілкування дрібних хліборобів власників та великих землевласників справжній хлібороби остаточно переконались, що їх соціальні та національні інтереси цілком інші, ніж у той групи доевдехліборобів, яка увійшла в склад „Протофісу“.
Великі землевласники, захопивши свої руки керування „совсім земельних власників на протязі цього часу зуміли використати в своїх класових інтересах все, що тільки було в їх силах.
Це вони встали провести своїх членів в земельній комісії, які були організовані замість земельних комітетів, щоб собі на користь ліквідувати все, що було розпочато земельними комітетами; це вони захопили в свої руки тимчасові земельно ліквідаційні комісії, що були організовані для ліквідації всіх непорозумів звязаних з урядом 1918 р. то що; це вони, спираючись на своїх кандидатів з місцевої адміністрації, при допомозі всяких сил повертали і своє пограбоване майно.
Це вони впливали всіма можливими засобами, щоб провалити справжню земельну реформу і своєю тактикою виховували поміж населенням ще більший нахил до більшевизму.
Результати такої тактики та політики прихильників „Протофісу“ нині очевидні. За шість місяців ми не дочекались ні навіть проекту земельної реформи.
Використовуючи боротьбу з більшевизмом, землевласники пішли походом на національні та по-

літничі змагання українського народу і в значний мір встигли ослабити національно-державні підвалини нашої державности. Під їхнім натиском народні самоврядування зруйновані, а на їхнє місце посідали повсюди пані землевласники Земельні школи, лікарні, ветеринарні та агрономічні допомоганаселенню звязку з цим руйнується все більше, бо пані землевласники добились перегляду земельного оподаткування їхніх маєтків і одмовляються виплачувати належних з них податків нарівні з справжніми хліборобами.
Кращі походи проти національно культурних інтересів нашого народу, вони в останній час розпочали боротьбу і проти української державности спочатку домагались признання, щоб державною мовою на Україні була не тільки мова справжніх хліборобів, а також їхня мова руська. Невдовзі вони

васловились в окремі декларації за приєднання до Росії, те саме пані землевласники вкупі з торгово-промисловцями повторили в резолюції на з'їзді „Протофіса“; можна сподіватись, що і на з'їзді хліборобів власників, який сьогодні розпочинається, вони спробують висунути в оборону своїх антидержавних домагань.
Нам незрозуміло, як невелика група пані землевласників зможе налічуватись на Україні яких небудь 40—50 тисяч може дитувати своєю вол майже мільону дійсних селян хліборобів власників, як що зачислити до них тих селян, що мають тільки більше 10 десятин землі. Інтереси української держави, а також народу вимагають справжньої земельної реформи, без якої не можна встановити в державі ні дійсно правового ладу ні спокою, неможлива ні організація національної армії, ні нормальний економічний розвиток. Український народ шляхом самовизначення утворив свою власну державу і прагне стати культурною нацією всіми вільними вярдами Європи; його інтереси вимагають розвитку своєї рідної культури, проти якої за царського режиму так упорто боролись пані землевласники.

Ми переконані, що селяне хлібороби арозуміли вже дійсні наміри панів поміщиків, які мріяли про відновлення російської монархії, щоб таким чином ліквідувати не тільки українську державність, а також приняти розвиток української культури, захопити в свої руки вже всю владу і зберегти всі свої величезні маєтки.
Ми сподіваємося, що дрібні та середні хлібороби власники підуть своїм власним шляхом, стоячи на ґрунті зміцнення незалежної української держави, розвитку своєї культури та забезпечення економічного добробуту всього українського народу через переведення справжньої земельної реформи.

Ми знаємо, що частина хліборобів власників на чолі з М. Коваленком правильно арозуміла наші національно-державні та соціально-економічні інтереси і бажав бути вірними синами своєї батьківщини, яку миналого року українське селянство та робітництво визволило з вікової неволі. Україна переживає нині критичний час—і всі її вірні сини повинні забувати, що в міру своїх сил вони повинні її боронити від тих численних ворогів, які обели нашу державу навколо і в середині, щоб неминучий справедливий присуд історії не зацітнав їх ганебною зрадою своєї рідної батьківщини та народу.
Адже всі ми—робітники і інтелігенція, малозможні селяне і заможні хлібороби лишимось на своїй рідній землі і будемо всі відповідати перед будучими поколіннями українського народу за те, що робиться нині.

Будемо ж всі патріотами своєї батьківщини, станемо вище своїх власних особистих інтересів і єдиним фронтом в тяжку хвилю для нашої України станемо як один на оборону її будуччини!
М. Кушнір.

Закон про кооперативність

Відома кадетська декларація підкинула соломи в полум'я державної війни, і тепер нема межі, нема краю озвіринню великої шостої держави на нашій землі. Цінізм і нехтування елементарними людськими законами дійшли до того, що в російській пресі тільки що прибувши з Москви по паспорт українського громадянина одверто і без сором називають українців зрадниками і посилають на їхні адреси виразні погрози. Прийзій „український громадянин“ не цікавиться навіть, хто, в якому складі, коли і за яких обставин складав Берестейський мир, і от в газетці, котру на добром папері ці „чесні газетарі“ розсилають членам уряду, появляється стаття Л. Фортунатова, в котрій він В. Винниченка, (який, між іншим, тоді і не був в уряді), за Берестейський мир називає „предателем“, а самий мир, плодами якого він користується в Києві, на його думку, єсть „зрада“ „пошлой подлости человеческой“.

Не хочу спинятися над колосальним хамством і над хуліганським вибромом М. Фортунатова, бо ціна його вчинкові і йому самому ясна. Але прошу звернути увагу, що в більшій або меншій мірі це робиться кожного дня і на кожній сторінці преси „русских граждан“ Української держави. Кожного дня напади і дикі глузування з основ нашої державности, на кожній місці готентотське кіння з святощів народних, невизнання навіть назви держави і народу в органах „Протофіса“ і т. п. А відомо, що зовсім елементарна обовязова річ для всіх, хто живе в данній державі це—поводитись так, щоб виявляти просту толерантність до самої ідеї державности і до народу. Дозволяється критика, дозволяється непризнання (в Росії цього не можна було), дозволяється організуватись і провагувати інший державний лад, навіть інше міжнародне становище, навіть суверенність нехай беруть під критичний ніж, але глузувати, знуцати, хуліганувати—не може дозволити ніяка вільна і найвільніша країна.

А тим часом прийзій з півночі, вискочивши з більшевизького некла і поситивши за кошт України, починають мало не всі провадити оту глузливу хуліганську агітацію проти держави, котра їх пригріла і нагодувала. В результаті цього хуліганства розагітований прапорщик добровольчеської армії вбиває на залізничній урядовці, посварившись з ним в справі державної мови, а добровольчеський уряд арештує цілу українську організацію на українській землі за прийому телеграму братам-галічанам. Цьому треба покласти край. І це легко зробити: досить тільки виявити відношення самого уряду до таких фактів і таких злочинств. Адже логика цього відношення зовсім проста: 1) хто, мовляв, прибув на Україну і користується відносним спокоєм, державним ладом і хлібом українського народу, і коли він не прийняв українського громадянства, являється гостем, емігрантом і повинен не заважати гостинній країні зробити в себе повний державний лад. 2) Хто прийняв громадянство, не повинен робити державних злочинств проти елементарних законів мирного державного життя народу. 3) Хто ж дозволяє собі некультурні вчинки і злочинства проти самої суті дер-

жального становища України і об-
ражає хуліганським способом її
національну і державну гідність,
той не буде покараний ні тормом,
ні каторгою, ні арештом ні яким
іншим способом, але уряд має зро-
бити заходи, щоб ці люди дістали
згоду негайно прибути на кордон
України і за ним вільно провадити
свою протиукраїнську діяльність.
Повірте, що третій пункт дуже до-
бре зрозуміють наші озвірілі (од
хліба і м'яса?) гості і, не пере-
ставши агітувати проти держави,
почнуть поводитись просто корект-
ніше. Тільки цього і треба.

Ан. Ніковський.

Церковний собор на Віра- ні.

Зараз в Києві йде продовження
церковного собору, який учасники
й сторонники його звуть українсь-
ким. Але ж ми, українці, таким
його вважати ніяк не можемо, бо
він нам зовсім чужий—і по складу,
і по духу. По своєму складу він
числить в собі велику більшість
великоросів, русифікаторів та зру-
сифікованих осіб. Все по своєму
політичному складові, в додаток
тенденційно підбраному, се собор
не наших, а чужих людей, яких
наша українська церковна справа
чужа і вважається тільки за объект
для цілей російщини. В сім соборі
засідає більшість членів, ворожих
відродженню українського народу
і його старій держави. З постанов
сього собору ясно, що він навіть
ворожий українській православній
соборній церкві.

Релігія—це зв'язок людини з
Богом. Істає вона подвійно: 1) внут-
рішню, як віра в Божество з уя-
вою собі його святости, до якої
людина направляє себе, і 2) зов-
нішню, як обряди і всякі видіми
форми прояву віри. Кожна народ-
ність має свою релігію, відповідно
своїм антропологічним особливостям
і історичному процесові життя
і розвитку. Через те православ-
ліє у греків, болгар, сербів, арабів,
румун, українців, великоросів і
інш. хоч і одно по своєму джере-
лу, але ж не однаково, як з внут-
рішнього, так і зовнішнього боку.

У українців в релігії переважає
внутрішній бік її, а у великоросів—
зовнішній. Релігія у українського
народу визначається інтимністю ві-
ри, шуканням істини, розумовою,
змістовою і етичними елементами.
Буква писемна й обрядовість не
відіграють значної ролі. Через те
й сектанство в українського наро-
ду, викликане виключно вимогами
не відповідної народному духові
московсько-петроградської церков-
ности, характеризується раціоналі-
стичністю й етичними елементами.
Українське сектанство не має нія-
кого поширення між великоросами,
бо воно по своєму духу цілком їм
чуже.

Що до релігії великоруського
народу, то в ній, як пише Волод.
Соловйов, кладається в вічі «несмы-
сленності» віри, придержування
традиційній букви священних книг,
незалежно од змісту, байдужість
до релігійної думки і вважання об-
ряду за саме благочестіє. Велико-
русське сектанство характеризується
особливою пристрасністю до обря-
довості й букви св. писемна, неза-
лежно од дійсного змісту його
й змісту, та наданням особливої
ваги всякій зовнішній обрядовості
священнодійства, без надання ваги
розумовим та моральним вимогам
і елементам релігії. Великоросів сек-
танти тікали на Україну й живуть
у ній цілими селами, проте їх сек-
танство ніколи й ніяк не могло
прищепитися до українців. (Див.
про це, напр., у Вол. Соловйова,
т. 5, стор. 158, 205 і ін.).

Мимоволі пригадується, як пі-
сля прилучення України до Мос-
ковщини, великороси не визнавали
українців православними і вимага-
ли перекрестати їх, бо у украї-
нців при хрещенні обливають во-
дою, а у великоросів опускають у
воду.

І от до нас на Україну назира-
лися люди, чужі нам по духу, ін-
шої психології й іншої релігії
улаштовувати справи нашої релігії
й нашої церкви! Великороси й зру-
сифіковані люди, вони душевно
нам чужі й не можуть вести на-
шої релігійної справи, їм інтимно-
сті її по нашому волю і розумити
од нас і можуть тільки руйнувати
нашу святую справу. Це видно вже
й зараз з робот собору, які ведуть-
ся в великоруському духові й на-
прямкові, повні всяких зовніш-
ностей та політики, багаті на ворож-

нечу до українського елементу
і майже позбавлені того, чим ха-
рактеризується українська релігій-
ність. Український народ мав
справжню соборну апостольську
церкву, а ці чужі люди не мали її
в історії Московщини, не розумі-
ють її і своїм політиканством ста-
ли поперець дороги українцям ус-
троїти свою церкву відповідно сво-
їм здібностям, своєму розумінню і
своєму бажанню.

Ми, українці, нічого доброго не
можемо ждати од нинішнього собо-
ру для нашої православної собор-
ної апостольської церкви, коли
в ній халяпає митрополит Антоній,
який дозволив собі противно еле-
ментарним вимогам християнства
і навіть ганебно толпати в грязюку
честь і добре ім'я професорів Київ-
ської дух. акад. та єпископів, як
це описано й доведено в надруко-
ваній відповіді професорів та єпи-
скопів; коли в тім соборі грає ве-
лику активну роль єпископ Пімен,
що допустив ворогам українського
відродження підняти з політичною
метою проти українців-священни-
ків обвинувачення в причетності до
справи вбивства митр. Володи-
мира, і допустив це на глум і по-
ниження священницького сану, без
всяких підстав, а тільки по самій
вгадці, утвореній по принципу
„ціль виправдує засоби“; коли в
тім соборі бере участь єпископ
Євлогій, що так прославився в Га-
личчині та Холмщині своєю діяль-
ністю, цілком противною вимогам
християнства.

Такий собор що-б не утворив,
то воно буде не на користь нашої
українській церкві, бо там справу
ведуть люди чужі нам по своїй ві-
рі, своїх вчинках і своєму духу.

Сі соборяне ведуть справу так,
наче-б то церква—то вони: єписко-
пи, священники і їх однодумці. В
сім напрямку йже видані і відозви,
які ходять по руках. Але ж ми,
українці, міркуємо інакше. Ми
знаємо, що церква—то зібрання не
єпископів та попів, а зібрання ві-
руючих. Так у нас і була зоргани-
зована наша соборна апостольська
церква хоч би в 16 та 17 віках. В
сій справі в 1848 році 4 вселенські
патріархи і 29 митрополитів з ріж-
них синодів за своїми підписами
видали євнру постанову, якою
визнали, що охороження релігії ві-
руючий народ, а не хтось інший, і
що віруючий народ—се і є справ-
жнє тіло церкви. В історії церкви
були пілі епохи, коли східна май-
же вся ієрархія сама впадала в
єресь (напр., в VI вікові—монофе-
лізм, в VIII в. іконоборчі) і
тоді мірване зоставалися єди-
ними соборниками релігії в
її чистоті. Щось подібне до цього
настало тепер через русифікацію та
тиєся на Україну з Москви і у нас
на Україні. Але ж стара історія
церкви дає нам вихід з сього ста-
новища в визнанні, що церква—то
не єпископи та попи, а ми, віруючі
християне, і що ми самі повинні
подати про нашу церкву, коли за
неї ті, на кого се покладено без-
посередньо, не тільки не добувть,
але-ж ще йдуть проти неї. Та вони,
коли б і хотіли додати за неї, то
не можуть, бо вони люди не того
духа, чужі нам, чужі нашій релі-
гійності і чужі нашій церковності.

І ближча історія навчає нас ви-
ходу з сього становища, коли на
Україні були братства, які, як пер-
каз, правно одлучали од церкви
навіть єпископів.

Пригадаймо грамоту патріарха
антіохійського Якіма львівському
братству, видану в 1686 році і за-
твержену потім благословенням чо-
тирьох вселенських патріархів—в
ній 30 п. казав, що коли єпископ
противиться законові, істині і стро-
їть церкву не по правилах св. апо-
стол та святих отець, та чинить
кривду православним, то такому
єпископу сопровитивитися воім, як
врагу і тямни.

Російщина дуже й дуже поруй-
нувала нашу церкву. Сей собор,
представник російщини, нічого для
відбудовання її не зробить і не
може зробити через політиканство
та по своїй великоруських відно-
шеннях до релігії і русифікатор-
ських відношеннях до українського
відродження й життя. Щоб уряту-
вати українську соборну церкву і
відбудувати її, утворено в Києві
Кирило Мефод. Церковне Братство.
Філії його ширяться й ширяться
по провінції. Звідси піде врятува-
ння української соборної церкви.
Треба тільки про се дбати і не
угашати духа. Не забуваймо, що
дух Божий дихає там, де хоче, а
не там, де йому хтось скаже, хоч
би і в чині митрополита або зіб-
рання русифікаторів.

Сергій Шелухин

З газет та журналів.

Одеські ін- Хоча криза влади про-
формації. ходив не з вини грома-
дянства по-за закнутками
публічності, але не-дедеча і не-упе-
реджена людина легко може собі скла-
сти історію кризи і формування ка-
бінету з окремих статей та інформа-
ційних заміток. Так само склад на-
ціонального союзу дуже добре відомий
з численних інформацій про нього в
українській пресі. І не вважаючи на
це знаходимо в „Одеських Ново-
стях“ в статті І. Ходорова „Кризисъ
кабінета“ (Київська писемна) спілка
дуже грубох помилок, котрі скоріше
можна подарувати „Рокосу Києва“, за-
раховувши це на його методи полі-
тичної боротьби, віж поступовий одес-
ькій газеті, котра іноді влучно в ста-
ттах Ш. Шварца освітлює українську
справу. Ось спілка фактів, які треба
в статті д. І. Ходорова рішучо запер-
ечити.

А через те, що природа не стерпів
короткочеті, то на звязочку політики
знову висулились українські політики
(це—про ослаблення старого кабінету).

З цього приводу треба нагадати
„Одеським Новостямъ“ Іхню ж таки
статтю про мекорандум національного
союзу, в якому виразно говориться
про потребу реформування і демокра-
тизації кабінету.

Далі про національний союз:
Перше всього звертає на себе увагу
факт повної відсутності в націо-
нальній союзі українських соціалістич-
но-революціонерів.

А тим часом всім відомо що з са-
мого початку заснування національ-
ного союзу в йому були соціалісти-ре-
волюціонери, повно представлені, та
ще маючи трьох партійних товаришів
від селянської спілки. Про це і в
квільській пресі, навіть і не-українсь-
кій писалося. Далі:

Замість українських соціалістич-
но-революціонерів виступають тепер хлібо-
робчи-демократи.

Знов-же плутання: хлібороби-де-
мократи в національний союз не вхо-
дять.

Про домагання національного сою-
зу теж пуста балаканина, вислана
тільки з палля:

Спочатку домагання чотирьох місць
в кабінеті, потім шости, потім восьми
і нарешті однорядного національного
кабінета.

Градація і просто і на-відворот
фантастична. Бо спочатку національ-
ний союз загадав повного національ-
ного кабінету, а коли це здійснити не
вдалося, то стався компроміс без від-
повідальности національного союзу на
тих особах, котрі персонально дали
згоду увійти в кабінет.

Ми розуміємо „Голос Києва“—
там політика. Але чом дописувач так
нечесувно свій хліб заробляє? Час би
еже преступити після аварії всім
до чесної праці.

В міністерствах

Заступник голови ради міністрів.

Обов'язки заступника голови ради
міністрів по згоді його ясновельмож-
ности наша гетьмана покладаються
на міністра фінансів А. К. Рже-
пельського.

Розпорядження міністра фінансів.

Згідно з затвердженням 4 жовтня
1918 р. законом, всі 5% зобов'язання
російської державної скарбниці, які
обертуються на території української
держави, мають бути представлені для
накладення на них окремих штампів,
до інституцій державного банку. В
тих місцевостях, де інституції дер-
жавного банку немає, названі зобов'я-
зання можна вносити до місцевих
скарбниць, котрі будуть виконувати
пересилку зобов'язань до належних
інституцій державного банку власним
розпорядженням.

Граничний строком для представ-
лення зобов'язань до штампування
призначається 15 листопада 1918 року.

Зобов'язання, які не будуть пред-
ставлені до 15 листопада 1918 року,
для накладення на них штампів до
інституцій державного банку, або не
будуть внесені до того ж строку до
скарбниць, не будуть прийматись в
платіжні урядовими касами і не буд-
дуть обов'язкові до обігу між приват-
ними особами.

Міністр фінансів А. Ржепельський.

Закон про вибори гласних.

Законпроект про зміну й допов-
нення закону від 16 вересня біжучо-
го року про чинність виборів губер-
нських, повітових гласних, згідно кот-
рому сиза цього закону тимчасово не
розповсюджується на губернії Холм-
ську, Гродненську, на Новосільсь-
кий, Валуйський і Суджанський по-
віти Харківщини, Володимиро-Во-
линський, омельський повіти Волині,
Мглинський, Суражський, Стародуб-
ський, Новгород-Сіверський повіти
Чернігівщини. Ця зміна в законі ви-
кликана тим, що згадані повіти ча-

стиною зайняті більшовиками, крім
того вбачається відсутність в зазна-
чених місцевостях виборців по першій
курії. Для обібрання повітових
земельних гласних утворюється вибор-
че зібрання для першої виборчої ку-
рії—загальне для всієї території по-
віту, а для другої й третьої курії по
виборчим округам.

Стаття 15 редакціями таким чи-
ном: коли число осіб помічених в ви-
борчих списках першої й другої ку-
рії буде менше семикратного числа
всіх гласних, що належать обібранию
по цій курії, то більшість, яка не ви-
стачатиме, буде поповнюватись з слі-
дуючої другої чи третьої курії в по-
рядку зменшуючої щабельности, по-
чинаючи з самого великого виплати-
ва земельних податків.

Румунізація укр. судових установ.

З одержаних в міністерстві юстиції
відомостей Румунська влада в ос-
танній час уперто провадить систему
румунізації українських судових ус-
танов. З приводу цього весь особли-
вий склад Кишинівського окружного
суду, Бендерського з'їзду мирових
суддів, які відмовились скласти про-
вадити румунізацію перейшли на те-
риторію України. Багатом представ-
ником Кишинівської й Бендерської
магістратури міністерство юстиції да-
ло посади мирових суддів.

Земельна комісія.

Згідно грамоти пана гетьмана мі-
ністерство земельних справ розпочало
організацію земельної комісії для роз-

робки земельної реформи на підста-
вах проголошених у грамоті.
Міністерство розіслаło пропозиції
по всіх відомствах про призначу пред-
ставників для комісії.

Розгляд укр. тексту Берестейської умови.

В міністерстві закордонних справ
продовжується розгляд українського
тексту берестейського договору між
Україною й Австро-Угорщиною. Цими
днями будуть зроблені поправки і до-
говор буде ратифікований, після чого
його повезуть у Відень посылу Ланя-
нському, котрому доручено обмін рати-
фікуванням грамотами.

Прийми дріг Київ—Яск.

Тепер заводиться прямий дріг
Київ—Яск, котрий буде в розпоряд-
женні міністерства закордонних справ.

Повідомлення Кривцова.

Сьогодні український генеральний
консул в Москві Кривцов повідомив по
прямому дріту міністерство закордон-
них справ, що державний поїзд число
шість виїздить з Москви в п'ятницю,
Державний поїзд число сім, що виїз-
шов цими днями з Петрограду, тепер
затримано у Вітебську. Місцепробу-
вання державних поїздів число два,
десять, одинадцять невідомо, консул
Кривцов вважав енергіяніми заходів до
їх вияснення. З повідомлення Крив-
цова видно, що в Москві загальний
настрій такий, що можна сподіватись
скорого полагодження взаїмовідносин
між Україною і совітською властю.

ХРОНІКА

Від'їзд Леопольда баварського.
Принц Леопольд баварський виїхав
позавчора з Києва. Перед від'їздом
його прийняв виконуючий обов'язки
міністра закордонних справ Палтов.
Принц відвідав кнїво-печерську лавру,
оглядав печери.

В оборону державної мови. До
редакції надіслано резолюцію протеста
в оборону державної мови: од імени
педагогічної ради ржищевської укра-
їнської гімназії; од імени т-ва „Про-
світа пам'яті Т. Г. Шевченка“ в м.
Хороші на Подтавщині.

Постанова Українського правничо-
го товариства з приводу нового закону
про наймання приміщень. Розглянувши
закон про наймання приміщень,
який опублікований, і прийнявши на
увагу: 1) що закон цей, по своєму
змісту, становиться на сторону інте-
ресів домовласників і зальяє майже
без всякого захисту від них квартир-
наймачів і їх квартирників, про що
свідчать, між іншим, такі постанови
закону: а) про велике підвищення
квартирної плати і всяких інших до-
даткових прибоков до неї, майже не-
допустимих і внутрішньої обробки
підлого на квартиронаймача, в) про
обов'язкову за здавлягидю одразу рі-
шення суду у всяких випадках, чим
закриваються фактично двері для ос-
карження рішення до другої інстанції;
г) про надзвичайне збільшення закон-
них приводів для виселення, на котрі
випадки домовласників, д) про надзви-
чайне зменшення строку несплатежа
квартирної плати і всіх прибоков і на
добровільне виселення (і тиждень), е)
про виселення, згідно з рішенням,
піднаймачів разом з виселенням ква-
ртиронаймачів 2) що цей закон, з боку
редакційного, складено остільки неяс-
но й темно, що при переведенні його
в життя, виникне багато нерозрі-
шених умовнів, чому він, в зв'язку з
вищезазначеним нахилом до захисту
тільки інтересів домовласників, викли-
че, при теперішньому квартирному кри-
зису, тільки багато несумлінних позів
і залострий соціальні відносини і
3) що взагалі переведення в життя
цього закону, під цей небезпечний час
буде мати наслідком велику силу по-
виряджених і незадоволених, а також
викличе велике загострення відносин
між домовласниками з одного боку і
квартиронаймачами й піднаймачами з
другого,—українське правниче това-
риство, на загальних зборах 31 мину-
лого жовтня визнало безумовно необ-
хідним, щоб сила цього закону негай-
но було припинено і щоб його було
перероблено згідно з справедливими
вимогами життя.

Становище „Українбанку“.

Баланс Українбанку на 1 жовтня ц. р.
вказує на дуже гарний стан цієї цен-
тральної фінансової інституції украї-
нських кооперативів. На перше жовтня
загальний баланс підвищився до
46.876.422 карб. Популярність банку
і довіра до нього серед широких кол-
людиности ростуть безперервно: на це
вказує сума вкладів і біжучих рахун-
ків, яка дійшла до 14.766.340 карб.
на 1 жовтня. Побільшилася також
сума позики, яку державний банк ви-
дав Українбанку (з 4 міль. на 16/IX до
5,775 тис. на 1/X).

Своє основне завдання—допомогу
українській кооперації — Українбанк
провадить дуже інтенсивно: на 1/X
він позичив кооперативам 8.564,874
карб. Оскільки значна ця сума, ми
розуміємо тоді, коли згадаємо, що
ще пів року назад допомога Україн-
банку кооперативам не перевищувала
одного мільона.

Допомагає Українбанк кооперати-
вам ще й иншим шляхом, а саме ку-
пиває та продає товари з дору-
чень союзів та об'єднань кооперати-
вів. Кооперативам, розуміється, ко-
рисніше вести ці операції через цен-
тральну інституцію, яка виступає на
ринку з великими замовленнями і че-
рез те дістає товари по низьким ці-
нам. Але ці операції Українбанк про-
вадить дуже обережно і сам ризиков-
ної торговельної діяльності не веде.
Так на 1 жовтня ним одержано за-
мовлень від союзів на ріжні товари
на 9.850,618 карб., а закуплено това-
рів на 10,017 тис. (Всього за рік
існування Українбанку одержано за-
мовлень на 80 мільонів, а закуплено
товарів на 53 міль). По купівлі та
продажу товарів по дорученням актив
на 1/X показує—4.576,518 карб.

Українбанк має зараз де-кілька од-
ділів на Україні, які він весь час під-
тримує (на 1/X рахунок з одділами: в
пасни—5,783 тис., в активі—6,628
тис.). З цього боку політика Україн-
банку діаметрально протилежна полі-
тиці московського народного банку,
який навпаки старается притягти до
центру яко можна більше грошей од
своїх одділів в Харкові та Ростві.

Зауважимо нарешті, що складо-
вий капітал Українбанку, який по ба-
лансу на 1/X досягає 1 міль карб.,
вже недостаточний при теперішніх
оборотах та операціях банку. Отже
банком випущено нових акцій на 2
міль карб., які вже розібрані коопе-
ративами. В сей час (20/X) акційний
капітал Українбанку вже підвищився
до 3.000,000 карб.

Фінансова рада. 20 жовтня в
Українбанку відбулася фінансова на-
рада з представників центральных ко-
оперативних установ для обговорення
питань зв'язаних з фінансовою політи-
кою кооперації.

Постановлено: доручити правління
Українбанку утворити при Українбан-
ку центральний фінансовий комітет
для координації роботи кооперативних
установ у фінансових справах. В най-
ближчому часі фінансовий комітет має
вирішити такі питання: 1) Про закор-
донні грошові ринки, особливо північ-
но-американські і способи їх викорис-
тання; 2) Про притягнення вкладок
до кооперативів і про % одлату їх;
3) Про видання журналу, який роз-
роблював би практичні питання фінан-
сової кооперативної політики; 4) виро-
блення системи в кооперативному кре-
диту; 5) про жертви кооперативних
установ культурно-просвітницькі органі-
зації.

Для остаточного розроблення пи-
тань Українбанк призначив на 4 ли-
стопада о 6 год. вечера засідання фі-
нансового комітету.

До кооперативного комітету звер-
тається багато кооперативних установ
з проханням клопотатись перед уря-
дом в справі устаткування од кривців

тих старшин, які працюють в кооперації.

Управою комітету вжито відповідних заходів перед міністерствами: військовими, внутрішніми справам, торгівлі й промисловості, фінансів і земельних справ.

Вияснено, що поки що переводитися лише у час, якому підлягає абсолютно всі старшина.

Що до привізів, то такі ліси добровільного запису будуть переводитися в порядку жеребкування.

І в такому разі управі комітету в дорученні заінтересованих установ зазначається право клопотатися про окремих осіб в кожному окремому випадкові.

Наці календарний конгрес. 30/х на засіданні українського національного союзу поставлено в найближчий час скликати національний конгрес; обрали комісія з 5 осіб для технічної підготовки і розроблення плану конгресу.

«Фоховець» в державній варті Інспектор державної варті Стров, не знаючи української мови, наказав друкувати наказ по варті «на обшарпаному» 8 місяців мліція, а потім варту розуміла накази на українській мові, покіль не дочекалася «фоховець» і Строва! «Дикун Протасі!»

Виставка преси. Просвітний комісія на перших загальних зборах студентства влаштує в майній залі держ. унїверс. виставку преси краю на різних мовах. Оглядати можна буде з 10 год. ранку в неділю.

Нарада коопер. союзів. 6 жовтня в українському відділі нарада представників кооперативних союзів запрошених центром для обговорення питання про купівлю заводів Гена.

Брала участь представників 83 об'єднань; між ними уповноважені кооп. комітету, Українбанку, Централу, Дніпрокоопу, Київського, Подільського, чернігівського союзів-банків, донос, кубань, терьського т ва кооперативів, Юваса і инш.

В дебатах здійснених на нараді вживалась повна і рішуча готовність всіх кооперативів об'єднати свої сили в справі придобання заводів Гена.

Визначено можливі обмежувати, скорочувати й навіть ліквідувати деякі функції діяльності кооперативів в інтересах збереження капіталу потрібного для купівлі Генивських заводів.

Тут ж де-якими учасниками названа була приблизна цифра тих зойнов, на які Централ може сподіватися в найближчому часі.

Українбанку згоден дати до 1.000.000 Дніпрокоопу 500.000 і більше, уманський союз 500.000, ромонський 100.000 і т. д. всього до 3.000.000.

Після дебатів ухвалено відповідну резолюцію, в якій зазначено всі ті заходи, які вважаються необхідними в інтересах найкращого завершення справи.

Кооперативне страхування. Справу організації кооперативного страхування поставлено на ноги. В скорому часі почне вже функціонувати кооперативний страхувальний союз, статут якого вироблено і подано до реєстрації управою Ц. У. К. комітету. В інтересах найкращої організації страхування, управа ухвалила скликати на 15 листопада нараду з представників кооперативів і народних управ для обговорення питання про контакт і спільну роботу в зазначеній справі.

З приводу вбивства Ждахи.

Довідавшись з газет про вбивство 24 жовтня 1918 р. на ст. Полтава-Людська урядовця Ждаха злочинцем-офіцером білоруської армії Ермолаєвим за те, що у себе дома розм'яв українською мовою і визнавав себе в українській державі українським громадянином, правління 1-го українського кооперативного т ва виробництва шмарианних товарів — «Укрт» вислає своє обурення проти ганебного вчинку москалів, які годуються хлібом України.

Комісія С. Новалевський. Хв. Смолиівський.

По Україні

Озими черва. В Гайсинському повіті раннім посівам озими дуже пошкодила осілий черв'як. Більшість ранніх посівів пересіяно. Середні й найпізніші посіви не пошкоджені.

Народні університети. В містечку Мануха Полтавського повіту «Промсвіт» організувала і вже відкрила народний університет.

Співарський союз споживчих товариств улаштує з 14 листопада в р. півмісячні кооперативно-рахівні курси в трьох пунктах повіту—Вабинці, Верхівці, і Кривім. Курси по прикладу відбуваються вже в Сквирі курси мають мету підготувати практичних рахівників в сільській споживчій кооперації.

ТЕЛЕГРАМИ.

(Од Українського Державного Телеграфного Агентства.)

Німецьке офіційне повідомлення.

1-го листопаду.

Західний фронт. Група кронпринца Фурхрхта. У Фландрії ворог знов відновив свої великі атаки. Між голландським кордоном Дейнде бельгійці й французи наступали проти фронту Дей, особливо проти наших передових укріплень на західному березі ріки Обабіч Зомерген ми одібрали тимчасово втерані передостні укріплення. На решті фронту ми одібрали ворога перед нашими лініями, особливо відзначилися при цьому 57 і 79 запасні піші полки. Головний наступ французи й англійці вдали між Дейнде й Шельдого. На південь від Дейнде батальйони другої гвардейської пішої дивізії разом з 80 стрілецькими полками одігнали назад ворога, що пройшов вперех через дорогу Дейнде-Кройзгайтон. Обабіч Ансегема наша арматя спинила арбергардні бойові відділи. Відділи, що ближся на північ од залізничні Кортрік Уденааде і обороняли свої лінії від ворога впродовж дня для зв'язку з своїми сусідніми частинами, одішли на височині обабіч Некеер. Вої закінчилися ввечері на захід од дороги Дейнде-Кройсгайтон на височині лінії Некеер-Кергайм п. т. одянда в кількох кілометрах на схід лінії од наших воєнних переходових постів. У низині Шельда вороги продовжують руйнувати місцевість. Міста Турне, Валенген, Перувалд виходяться під англійським обстрілом. Обабіч Лозене-Ландресі жвава арматя розвідочна діяльність.

Група німецького кронпринца. На північний захід від Шато Порсен артилерійський бій відновився з великою силою. Своїми силами ворог вів дужі атаки на північний захід од Ерні, що було одбито з досить тяжкими втратами для ворога. Головний бій прийняли на себе Мекленбургський 89 артилерійський полк, Галейський 85 та 220, 221; полки 5-ої запасної дивізії, що за допомогою своєї артилерії остаточно відбили ворожі атаки. Гвардейський кирасирський полк 8 та 11 гусарський полки знову одзначилися останніми днями.

Група Галейца. На східному березі Мааса на протязі дня енергійна артилерійська діяльність. Південно-східний фронт. Германське військо одкинуто на північний берег Дунаю з обох боків Білгорода і Семендрії. Перейшли Дунай без всякої перешкоди з боку ворога.

Успіхи Італійців.

(З совітської радіограми).

З перехоплених у Київі совітських радіограм видно, італійське повідомлення говорить про успіхи італійського війська в районі долини П'яви в басейні Фоліна. Занято Азіяго. В районі Грана італійці прорвали фронт супротивника. Занято ряд значних пунктів коло ріки Лівенцо. Взято більш як 50,000 бранців, 300 кулеметів. Італійське військо йде далі.

До сепаратного миру.

ЦАРЬГОРОД, 30. З приводу відкриття сепаратних мирових переговорів в Туреччині газета Бюкар оповістила розмову з великим вибором, котрий заявив, що переговори ці скоро скінчаться Умови перемир'я будуть легші, ніж для Болгарії, одкидається військова окупація Царьгорода й окремих турецьких країв.

Умови перемир'я.

БЕРЛІН, 30. Фосіше Цейтунг повідомляє, що такі можливі умови перемир'я в Туреччині. Царьгород повинен служити базою союзницької флоту, в частині, чи цілому, ще не визначено. Дарданельські укріплення треба зринути. Ватун, Ваку передаються союзникам. Бранці союзних держав виваються кожній з союзних держав, нашія турецькі бранці лишаються в табораз союзників. Арабські шейхи, що ближся в Гедасі, Усмені, проти англійців повинні віддати зброю.

Смиссування цензури.

БЕРЛІН, 1. По відомостях берлінських часописів лівидовано політичний відділ головної квартири. Снасовано цензуру за виятником повідомлень військового характеру.

Тріест.

ВІДЕНЬ, 1. У південно-слов'янських колах чекують, що незабаром Тріест буде захоплено америванським флотом.

Перемир'я.

ЛОНДОН, 1. По повідомленню Рейтера 31 жовтня Турція підписала умови перемир'я.

Австро-угорський фронт.

ВІДЕНЬ, 1. Згідно з імператорським наказом австро-угорський фронт переходить під догляд південно-слов'янської національної ради в Аграці.

'До миру.

БЕРЛІН, 1. Умов перемир'я тут ще не одержано. Навряд-чи можна чекати проголошення їх у найближчі дні, що зв'язується з наступком виборчої кампанії в Америці.

Представники на конференції — Кюльман.

БЕРЛІН, 31. Люкаль-Анцейгер повідомляє, що на чолі німецької делегації на мировій конференції буде колишній stato-секретарь Кюльман.

Парижська конференція.

БЕРЛІН, 31. По відомостях Голландського «Нюсбюро» німецька нота вже офіційно передана у Вашингтоні, в найближчі дні союзники оповістять умови перемир'я. Від Парижської конференції в якій візьмуть участь усі прем'єр-міністри союзних держав чекують великих важних рішень. До цього часу до Парижу прибули полковники Хоус, Ллойд Джорж, Оландо, Балфур, Лорд Мілнер, Сер Еріс Год, Сонмінго, Паміч, Веліасок, адмірал Бенсон і Сайме, англійський адмірал Бенніс і італійський адмірал Равель. По відомостях Рейтера переговори сього часу мали підготовчий характер. На кінець тижня буде одублювана декларація союзників, де буде в'ясована позиція, яку вони зайняли відносно німецьких заходів.

Новий угорський кабінет.

БУДАПЕШТ, 31. Міністром президентом призначено графа Каролі, міністром закордонних справ—графа Батяні, міністром справ національних—Язі, торгів—Гарамі, міністром земельних справ—Буза, міністром народньої опіки—Купфі, міністром освіти—Ловасі, військовим—Лінднер, міністром продовольчих справ і тимчасовим міністром фінансів призначено Наді. Всі міністри нового складу кабінету належать до так званої парламентської опозиції.

Розклад в австрійській армії.

ПРАГА, 30. «Народній Вістику» повідомляє з Пильзена, що ніхотний полк № 35 самовільно кинув італійський фронт і вернувся в Пильзем. Полк захопив п'ізза, висадив з нього всіх цивільних пасажирів і прухав додому.

Віаньова відповідь Аветрїї.

НЮ-ЙОРК, 31. «Associated-Press» повідомляє з Вашингтону: Вільсон остаточно редакує текст ноти до Австрії, яку буде сьогодні опубліковано. Сподіваються, що заяву буде зроблено в тому розумінні, що всі умови, в тім числі й незалежність пригноблених народів Австрії, повинні бути прийняті. Після цього, просьбу Австрії про перемир'я буде передано союзникам.

Представники чехо-словацького уряду в Відні.

ВІДЕНЬ, 30. Депутат Тузар одержав з Женеві телеграму Крамаржа, в котрій повідомляє про призначення його представником тимчасового чехо-словацького правительтва в Відні.

Зава графа Ведера.

БЕРЛІН, 30. Верлінер Тагеблатт сповіщає; німецький посол у Відні граф Бато Веделъ заявив журналістам, що німецький уряд дізнався про зміст австрійської ноти лише тоді, коли її уже було проголошено. В Берліні до останнього моменту були твердо певні, що нота не пропонує тваре сепаратного миру. В політичних колах висловлюють думку, що граф Веделъ й австрійський посол в Берліні пранд Голеню, котрі заявили свої посади, щоб зміцнити австро-німецький союз в найближчі дні вийдуть в одставку.

Становище закордон. політики.

КОПЕНГАГЕН, 28. Кореспондент Шт-голума в Гельсінфорсі повідомляє з добре поінформованих джерел, що становище Фінляндії, що до закордонної політики дуже серйозне. Поважються приходу в Фінляндію большевників.

Зміни у Польщі

ВАРШАВА, 31. «Курьер Варшавський» повідомляє, що колишній представник польського правительтва у Відні Пrawdзецкий лишається надали на своїй посаді. Представник польського правительтва в Берні граф Росторовський іде в одставку. Польський представник в Берліні граф Ронікер пішов в одставку. На його місце призначено князя Святополка Четвертинського.

Митна війна.

СІМФЕРОПОЛЬ, 31. З огляду на відновлення митної війни з Україною, кравец правительством думає використати ринки Донщини, Кубанщини й своє переважне становище в Керченській яротепі. Справа передана на

вирішення особливий комісії. Крімське міністерство закордонних справ фактично скасоване; справи перейшли до комісії закордонних зносин на чолі з Чариковим.

Вимога від окупаційної влади.

ВАРШАВА, 31. Газети повідомляють, що прем'єр-міністр Свіжинський категорично вимагає від окупаційних властей припинити ревізії, вивіз продовольствія з краю, мотивуючи це можливістю голоду перед новим врожаєм.

Транспорт з пераниними.

ОДЕСА, 1. Сьогодні прибув німецький пароплав, який привіз з Царьгороду більш тисячі поранених і хворих. До порту було подано санітарного потага, котрим поранені відправляються безпосередньо на батьківщину.

В Московщині.

ХАРЬКІВ, 31. З Москви повідомляють 7/10: совітська влада видає декрета, по котрому будуть знищені всі анульовані процентні папери. «Изв'єстія» друкують наказ про розброєння всіх матросів.

Холера.

ТЕОДОСІЯ, 31. Холера в Керчі зростає, заслабло 110, померло 60.

Підвищення платні.

ОДЕСА, 1. Нарада домогосподарств ухвалила підвищити платню на помешкання лише на п'ятдесят відсотків, разом з видатками на воду й каналізацію.

Організація домової охорони.

ОДЕСА, 1. П'ізду центродема ухвалив взяти негайну участь в організації домової охорони за допомогою адміністрації. Зброю членам домової охорони буде видано від відповідальності центрального участкового комітету.

Український національний союз організував дружину для охорони міста в триста чоловік виключно по рекомендації українських партій. Студентська охоча дружина в складі чотирьохсот чоловік ухвалила відіти спершу в острод, котрий нестиже патрульну службу.

З'їзд на-де.

КАТЕРИНОДАР, 1. Закінчився з'їзд на-де. Прията резолюція про необхідність відновлення південно-східного союзу. Поставлено покласти вінни на могилу Корнілова, Олесіа, вітати командуючого добровольчої армією Деміана. В резолюції по зовнішній політиці зазначається, що завдання міжнародної політики в Росії мусять бути визнавання державного суверенітету Росії зо всіма областями, які входили до її складу до 25 жовтня торі. Крім Польщі, відносно котрої Росія сама відмовилась від суверенітету, Росія повинна вимагати негайного припинення берестейського і додаткового до нього договорів і взагалі всіх договорів, заключених Німеччиною з окремими частинами Росії під час війни. Большевицька влада не може являтися на мировій конференції представником від Росії, ні від всієї її від частин. Для зносин з союзниками так само до участі в мировій конференції, коли до часу її скликання, не буде утворена всеросійська влада повинно бути організоване до скликання мирової конференції тимчасове представництво, у котрому повинні брати участь представники всіх правительств що виникли на території Росії, так само представники добровольчої армії.

Війна з большевиками.

РОСТОВ-над ДНОМ, 31. На царинському фронті козаки зробили нічний напад на захоплену большевиками слободу Карловку зруйнували залізничний міст на участку Кривому-Здвіська-Карловка. В Новохоперському напрямку козаки розбили червоноармейців в районі слободи Бурляевки, захопили три самогріли, бранці, серед них поішманка начальник штабу чотирнадцятої стрілецької дивізії. На павловському напрямку наступ большевиків, що був відновився, успішно припиняється. На маньчеському напрямку козаки разом з добровольцями, вступаючи на південь від маньчеського озера, захопили села Ігстенське, Вілопанське, наганяючи большевиків, котрі одступили. Захопили село Давне в Ставропольщині, захопили численні трофеї. Донський отаман наказав розпустити новочеркаську міську думу з огляду на малу роботодавність гласних. Управління міської управи з правами доручено управі.

Дописи.

ЧЕРНИГІВ. *Нелогічність чи шовінізм?* Нам довелось побачити одне посвідчення видане цими днями від чернігівського дворянства. Бланк, на якому видане те посвідчення, остільки характерний, що мовчки позв його прохити—не можна. На бланкові надруковано: «Міністерство Внутренніх Делъ. Черниговское Дворянское Депутатское Собрание». Чому саме і яке саме «Міністерство Внутренніх Делъ»? Питання залишається без відповіді, бо, як відомо, російське «М. В. Д.» давньенко таки скінчило існування, а на Україні такого не було раніш, нема і зараз. Чи може «наше, але чуже» «М. Вн. Спр.», яке, здається, досі не було безпосередньо об'єднано з «Дворян. Депут. Собр.» (як це бувало за старі часи),—тепер навіязує з ним тісніші зв'язки? Можливо, що це не так. Але коли б і не було правдиво, то не дуже нас дивувало б, бо в наш час дивовижної нелогічності, коли на висіках крамничі (Фундуклівська, 19) представником уряду забороняється друкувати те, що друкується самою державою на всіх грошових знаках (назисько попереднього державного устрою),—то в цей час треба тільки розвести руками та сказати: «На світі нема нічого неможливого». Хоч може дворянство і незаконно користується чужою фірмою, але ж ми добре пам'ятаємо: «де сила—там і право».

Н. Л.—о.

Театр і музика.

З культурно-просвітної діяльності Дніпрокоопу.

Культурно-просвітний відділ Дніпрокоопу живнає зараз всіх заходів до того, аби допомогти розвитку музичного виховання нашого селянства та робітництва. В цих цілях відділ запросив до себе на службу досвідчених фаховців—інструкторів по улаштуванню народних хорів, народних оркестрів, співочих та музичних гуртків і т. п. Разом з тим відділ звернувся до всіх споживчих союзів України з закликом, в якому вказується на величезне культурне значіння розвитку музичних здібностей українського народу і радиться звернути на цю справу найбільшу увагу. Відділ же з свого боку пропонує союзам свою допомогу вказівками та посилкою на місця інструкторів фаховців.

Література, наука.

Гі-де Мопасан. — *Приметі.* Переклав Ю. Русов. В во «Грунт». У. 6. ч. 19. Стор. 32, 32а. Ціна 1 гривня. Земля і людина.—*А. Терниченко.* Ч. 1. В во «Грунт». Київ 1918. Стор. 30. 16р. Ціна 80 коп.

З історії українського соціально-демократичного руху. Склав В. Степанюк, Я. Довбищенко. В во харьк. ком. укр. с.д. роб. партії ч. 1. Харьків 1918 р. Стор. 32. 16р. Ціна 75 коп.

«Сільський Господар» вишло ч. 8. *Зміст:* Передова, чергові завдання сільсько-господарської кооперації. В. Сазонов, 3) Заводи акційного товариства. І. І. Гем. в Одесі. В. Броківський. 4) Штучні гної на світових та українському ринках до війни, під час війни і в майбутньому. В. Ломачицький. 5) До торгів крамками. М. Пивоварів. 3 часописів: 6) Статті по сільсько-господарській кооперації. Часописи «Село», «Чернігівський Кооператор». Ф. З. З.—я. 3 життя кооперативів; 7) Ювілей М. Левитського. 8) Хроніка кооперативного життя. 3 кооперативних з'їздів та нарад: 9) Нарада представників кооперації з представниками уряду. 10) Установчі Збори Всеукраїнського Кооперативного Видавничого Союзу («Книгоспілка»). 3 життя централу: П. Загальні Збори Уповноважених «Централа» 29—30 серпня і 1 вересня 1918 року (фотографічна картка зборів). 12) Нарада представників кооперативних союзів—членів «Централа» в справі купівлі заводів І. І. Гена 6 жовтня 1918 року. 13) Об'їзди Централу. Дописи: Село Песарська Слобідка на Черкащині. Ст. Велуха. Бібліографія. Запитання та відповіді. Оголошення.

Нові видання:

«Ще задається» — фрагменти *Михайла Семенки.* Книга перша. Видавничтво «Грунт». Київ, 1918 року. Сторінок 98, in quarto. Ціна 5 карб.

Степан Рудавський — *Сніговики.* Київ, 1918 р. Сторінок 63, 16р. Ціна 1 карб. 75 коп.

Михайло Мичарський—поезиі вірши: *Най полем прокляття ридав любов.* В-цтво «Грунт». Народна бібліотека ч. 2. Київ, 1918 р. Сторінок 62, 16р. Ціна 1 карб. 75 коп.

Вінтер Обюртан—*Мистецтво смірав* — переклад *Лєса Курбаса.* В-цтво «Грунт». Мистецька бібліотека, ч. 1.

Київ, 1918 р. Сторінок 54, Со. Ціна 8 гривень.

Наук Гамсун — Невомилки коханця — переклад О. Жалоба Лесь Горенко — критичний етюд. Універсальна бібліотека. В во. Гронт 4. Київ, 1918 р. Сторінок 30, 320. Ціна 75 шагів.

Анрі-де-Реня — Амурна природа на морі. (З оповідань Маркіза д'Амеркер). Переклад М. Антоноук. Лесь Горенко. Критичний етюд. В во. Гронт. Універс. бібліот. ч. 2. Київ, 1918 р. Сторінок 32, 320. Ціна 75 шагів.

Повідомлення

Спірробітничі мін. шляхів. Український клуб спірробітничі міністерства шляхів має на меті об'єднати на національному ґрунті спірробітничі міністерства шляхів, виконувати серед них самосвідомість, а також давати можливість своїм членам користуватися розумній розваж.

Діяльність улаштувати для своїх членів та їх сімей і рекомендованих членами гостей: лекції, реферати й бесіди, екскурсії, драматичні вистави, вечори, концерти, ігришки й інші завази, відкриття дитячих садків, заведення бібліотеки в читальню при ній, створення журн. видавництва брошури, журналі і т. н., для членів і гостей утримує свої їдальні й буфет.

Підприємство про матеріальне забезпечення своїх членів на випадок смерті або слабкування.

Улаштувати для членів клубу оселі, котрі відповідали б сучасним умовам гігієни.

Улаштувати на коштів клубу спортивні гуртки.

На загальних зборах членів клубу обрали рада ершин в такому складі: А. Крамаренко, М. Дерезенко, Д. Сотник, О. Стожик, Л. Когларевський, К. Возняк, М. Чирняк, Т. Вірко, К. Шутко.

В середині 30 жовтня відбулось об'єднання засідання старої організаційної ради і ради старшого клубу.

На цьому засіданні була переведена вибори президії ради: Головою обрано А. Крамаренку, секретарем М. Дерезенку, секретарем М. Чирняк, секретарем Д. Сотника, обрано декілька комісій, а також намічені були головні точки праці клубу.

Одним з найближчих завдань клубу ставити собі за мету виконання наступних пунктів: 1) Збори грошей на Національній Фонд.

2) Відкриття гімназії для дітей спірробітничіх м. ш.

3) Відкриття загально-освітніх вечірніх курсів для спірробітничіх м. ш.

4) Відкриття української бібліотеки і читальні при ній, котрі відповідали б сучасним культурним потребам життя.

5) Загальні збори батьків учнів з української гімназії. Зібравшись вперше в цьому місячному році, 20 жовтня, з великою радістю вислухали повідомлення директора, що третя українська гімназія буде носити назву ім'я Ів. Мазу, Овещенка і, вшанувавши пам'ять величезна виставками, шляху високошанованій Оксані Михайлівні Степанович найвищою спідучило в привітній передчасній смерті незбутнього славного дітя на широкій світлі Івана Матвєвича, світлий образ якого навка оганьється серця українського народу.

Голова зборів Власенко. Писарь Шенку.

Спірробітничі б. Центральної Рад. 30 го жовтня о 6 год. веч. відбулись останні загальні збори спірробітничіх канцелярій б. Центральної Ради, які, визнавши себе правомочними, постановили:

1) Гроші, які являються власністю кооперативу і спірробітничіх, а закладається зарез в розпорядженні комітету (кодо 3.000 карб.) — пожегувати на національний фонд і.

2) Висловити членам комітету і членам ліквідаційної комісії щиро подяку за їх завдану працю на користь спірробітничіх.

3) Лягти про стенографію. В неділю 30 го листопада, о 1-й годині дня в XIV аудиторії університету св. Володимира фондатор стенографічного інституту В. Т. Іванов прочитав освітляючі лекції для студентів і шкільних кол громадського на тему: "Що таке стенографія і як її вчити".

До батьків. Українське товариство дошкільного виховання дітей під назвою "Дитяча Хата" повідомляє громадськості що крім улаштування ния 1-го українського дитячого садку (Віковий будинок, вул. 55), передається заснувати дитячі садки в околицях міста Києва: Деміанівці, Петерівку, то що.

Метод дитячих садків — виховання дітей 4-8 років в українському напрямку та навчання їх до вступу в середні школи.

Продається зацікавлених батьків подати заяви про бажання віддати своїх дітей, приєднавши листи до ради т-ва (Віков. будинок, ч. 55), та азначити де саме вони живуть і чи не мають вони відомостей про вільні помешкання за для дитячих садків.

Збори уятемі вищих початкових шкіл м. Києва для обговорення справ про бібліотеки для укр. шкіл відбулись сьогодні о 11 год. ранку на Яринецькій вул. 3 (3-й поверх).

Збори українських журналістів. У вівторок о 9 год. веч. в українському клубі організаційні збори українських журналістів: 1) організація професійної спілки і 2) каса взаємної допомоги.

Загальні збори студентів у. д. у. відбулись 3 листопада о 11 год. дня в помішканні університету.

Збори членів ради Кирило-Меодіївського братства відбулись в понеділок 4 листопада в помешканні "Пресвітері" (Пущинська 1). Прохало всіх членів ради зібратися о 6 години вечора.

Збори акціонерів харківського відділу московського народного банку. На 9 число цього місяця о 5 год.ніх вечора в помешканні інструкторського відділу товариства "Ювора" в Харківі (Катеринославська вулиця, буд. № 19) призначені загальні збори акціонерів харківського відділу московського народного банку.

Порядок денний: 1) загальне становище справ відділу; 2) доклад про реввізію відділу і покращення по цьому докладу буншого директора відділу А. Ф. Чула; 3) розгляд проекту реорганізації управління харківського відділу; 4) вибори управління харківського відділу, та

5) Віжучі справи. Як видно з цього програму, загальним зборам прийдеється вирішати надзвичайно важкі питання, які торкаються до української кооперативі до системи кооперативного будівництва на Україні взагалі. Тому дуже бажано, щоб кооператив України — як окремі товариства, так і союзні їх, які мають у себе акції московського народного банку, прийняли участь в цих зборах. (Інформаційне бюро українського народного кооперативного банку).

Українське наукове товариство. Чергове засідання природничої секції у. н. т. відбулось 3 листопада в неділю п. р. о 6 год.ніх вечора в другій аудиторії університету св. Володимира.

Порядок денний: Доклади: 1) О. А. Язакі "Нарс сучасного становища досліджування флори України" (бібліографічна розвідка); 2) М. В. Шарпаманова "Огляд дослідів фауни Київщини".

3) Віжучі справи. Комітет на організації 6-х роковин смерті М. В. Лисенка, сповщає всі національні товариства, організації, приватні і урядові інституції, що спільно засідають комітету в присутності делегатів згаданих організацій відбуються сьогодні (т. е. в неділю 3-го листопада) о 7-й год. вечора в будинку № 38 по Хрещатику.

На засіданні має бути остаточно вирішена програма Лисенкового свята і буде виконана для його дель.

Якна для всіх делегатів обов'язкова. Голова комітету Іван Ющичик. Секретарь Олександр Зима.

Пресвітерія комісія українського університету видає такі курси: 1) Українського слова (двохмісячний по талому програмі);

а) Історія української культури — І. Огієнко. б) Історія нової української літератури — В. Чеховський. в) Українська граматики — 3. Ступищенко.

г) Стилістика української мови — 3. Ступищенко. д) Читання словесних творів. е) Огаторська промова. ж) Декламація — І. Юхименко. з) Журналістика і публіцистика — Певний та пр. Комак.

Курси мають на меті досконале вивчення української мови для практичного життя, як письмово, так і в розмові.

На курси приймаються особи, що знають з елементарним курсом української граматики, історії та літератури. Виклади вечірні, курси протяжаться 2 місяці. Плата за навчання 65 карб. вноситься при запису.

І. Латвійської, грецької, німецької, французької, англійської та італійської мов по нових методах.

ІІ. (друге) історично-природничі екскурсії — двоштижові курси, на яких викладаються: а) Історія Києва — В. Прокопович. б) Деревляні переви — проф. Г. Павлуцький. в) Будівництво 17-18 вв. — Т. Ернст. г) Віковий 17 вв. — Шербаківський. д) Українську палеографію — проф. Каманів.

е) Доісторичний Київ — В. Козловська. ж) Меодична екскурсії Перецький. Для природничої групи будуть викладати: Алено, Кудо, Лепченко, Малик, Чкаленко, Шарлеман та інші.

Виклади вечірні, крім того будуть екскурсії: 1) в Старе місто, 2) в св. Софію, 3) Михайлівський монастир, 4) Лавру, 5) Спас на Берестовці, цітальце, віковий собор і Миколаївський, 6) на Поділ, 7) в Кирилівку, 8) Вдубенький монастир, 9, 10 і 11) місцький музеї, центральний архив унів. св. Володимира.

Курси мають на меті підготувати керівників історичними та природничими екскурсіями.

ІV. Українськизнавство для спірробітничіх ріжних міністерств. Історія, мова (драматика, правопис і читання авторів та діалогів).

V. Місячні кооперативні — підготовка раліжників. Запис та інформації в канцелярії комісії, вул. Терешенки, ч. 2. Делатгамент мозаїкільної оселі, від 4 до 6 год.

Редактор Андрій Віковський. Оповіді. Колонійцев. Д-р Черняк. Перекази. Кооператив шукає.

Д-р Черняк, спец. зоологія для шкільного літання колого роду поліких звіроб, Фед. Житомірска 16. 9-2 та 6-2. —01096-5

Перекази врод, техн. і наук. на українськ. а німецьк. російськ. та шп. а також відповіди. Київ. В. Житомірска 20, дом. 3 (від. 10-12 і 5-7). —01150-2

Кооператив шукає ведіне помішкання для крамлиці, звертається особно Б. Бульвар 15 Мінпрол Вухталк. 1 департ. Марковні —01154-2

ДРУКАРНЮ

купує Подільське Губеніанське Земство. Предложення приймати на адресу: Кам'янець-Под., Губасуправа. 3-1314-

Хочу купити

ОСНОВУ за 1862 р., старі альманахи "Сніг", "Ластівка" і "Хата", "Кієвську Старику" з 1895 року. Київ, Маршківсько-Благовіщенська 61, п. 9. Ол. Дошовнич. —01151-2

Товари

Київське Кооперативне Товариство Саловодів і Огородників. Товариство купує в якій кількості ріжні овочі і фрукти, а також бере на себе поставання овочами і фруктами ріжні установи, кооперативні, домові комітети. Тургешівська 55 пом 7. Голова управління Ю. Ю. Соколовський (бувш. Мінпрол). Члени: А. Я. Меріг (Голова ради бюро Всеукр. азілів садоводів) В. Л. Смирненко (бувш. голова Земляки Вумфренту). 2-01153-2

ПОЧАТКОВА ГЕОГРАФІЯ

С. Русової Вийшла в друку Ціна 4 рублі. Склад видання: Київ, Хрещатик 5, 50 Т-во "ДРУКАРЬ". 2-1315-2

НОВА КНИГА

ТА ЛЕВОТ, Остерпич и у Вінсабський школі. Пошеть а шкільного життя. Перекл. М. Заріна. Видання М. Грінтовської. Ц. 7 карб. 50 к. продається по всіх книгарнях. 3-01131-3

В союзі кооперативів тарас. повіту

а вільні 2 посади реввізорів-консультатів споживчої кооперативі за платвою 450 карб. на місяць. Пошаді і сукупні за смет. оужо. Вимагається теретичний і практичний стаж. Адрес Тараса на Київщині. 3-01143-3

Нова книга В-ТВА "С Я І В О" ДЕВ'ЯТЬ ПОЕМ МИХАЙЛО СЕМЕНКО Ціна 10 гривень. Продається в усіх книгарнях та кіосках записки. Головний склад: "Гуртова комера Т-ва ЧАС, Володимирська 42.

Кременецька повітова земс. управа.

запрошує на посаду інструктора економіки (бажано ґрунтознавство з а с. г. кооператив). Плата 6000 карб. на рік при даремних розходах. Бажаною завняти цю посаду прохати виділити свої прохання в коротким описом своєї діяльності в земську управу. —1329

Шкільні підручники.

"Вінок" О. Білушенко. Ухвалені Міністерством Освіти. Перша читанка (хрестоматія для дітей молодшого віку) — 4 карб. 80 к. Друга читанка вип. 1 — 3 карб. 2 (друкується)

"Шкільний збірничик"

Ч. 1. Книжка для читання на 3 роки навчання — 1 карб. 90 к.

"Оповідання з святого письма"

Курліновського ч. 1. Старий Запис — 1 карб. 30 к.

"Розмови про українських письменників"

Щепотьєва ч. 1 — 1 карб. 60 к.

"Граматики" Вальцгофа — 4 карб. 50 к.

"Задання" Тимошенка. Для сілських початкових шкіл. Частина 1 — 1 карб. 75 к. Частина 2 — 1 карб. 10 к.

Шкільну мапу України — 5 карб.

Мапу вікулу — 2 карб. 20 карб. Можна одержати в великій кількості з книжничого складу Полтавської Спільної Споживчих Товариств. 5-1322-1

Об'ява

7 листопада 1918 р. в 12 годині дня по міському часу в Українній Слободській залізничній конкоренції на поставлення брусів переволодіння через посередств зазначених пакетів. Подрібні й умовини можна одержати особно від 10 до 3 години дня щоденно, крім празників поштою (Харків, матеріальна служба будинку Слободської залізничі). 3-1304-2

Загальними Зборами 1-го УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ШИРЯНИНИ ТОВАРИМ від 20-го жовтня с. року ухвалено зміняти назву Т-ва так: 1-ше УКРАЇНСЬКО КООПЕРАТИВНЕ Т-ВО ВИРОБНИЧИХ ШИРЯНИНИ ТОВАРИШ УКАРТ під назвою "УКАРТ" Прийм. членів провадиться в управлінні т-ва — Прорізна № 7 і 8, в конторі Українського Клубу від 4 до 8 год. — Пущинська 1 і в Українській книгарні — Фундулівська 19. 1309

Всеукраїнський Кооператив. Видавничий Союз

5 вересня 1918 року відкрив власний книжний гуртовий склад (Мар. Благовіщенська вул. № 102).

Замовлення приймаються на всі книжки, які мають на книжковому ринку. Кооперативним Товариствам і Союзам, а також Пресвітеріям, Земствам і книгарням робиться значайна книгарська знижка. Замовлення виконуються негайно, по черзі їх поступління.

Разом з замовленням необхідно відслати гроші, приблизну вартість замовлення, а в крайньому разі не менше половини вартості замовлення. На решту робиться накладна плата.

Замовлення і гроші прохало відслати на адресу: Київ, Хрещатик № 41, пом. № 57. Всеукраїнському Кооперативному Видавничому Союзу. Для розрахуноків і переводів грошей можна також користуватися Українбанком (Хрещатик № 27, біжучий рахунок Союз № 622) і Савезбанком (Інститутська № 3, біжучий рахунок Союз № 1831). 50-07-15

ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА НА 1918 р. НА ЖУРНАЛ

"ШЛЯХ" Орган незалежної думки. Місцевий літературний, мистецтва і громадського життя. Рік видання другий.

"ШЛЯХ" має відділи: літературний (поєві, ескізи, новели, оповідання, повісти романи, драми, рецензії і т. н.); мистецький (статті про музику, мільрогство, театр і ін.); публіцистичний (статті на загальні теми); науковий (статті по історії, філософії, мові і я.).

СПІВРІБІТНИКИ: О. Агієнко, В. Аленко, Х. Агичевська, М. Білашевський, В. Венкович, М. Вороний, проф. О. Грушевський, М. Жук, Г. Журба, В. Заклинський, І. Зоранич, П. Карманський, проф. О. Ковалевський, Х. Коломийченко, С. Крилач, проф. А. Кримський, А. Кудрицька, М. Левитський, І. Липа, В. Гіпінський, Х. Майстренко, Я. Мамонів, О. Назарук, О. Олесь, Т. Осалдич, В. Отамановський, В. Пачоский, В. Підгорський, В. Пічета, І. Прихоженко, В. Рівниченко, М. Рильський, М. Рудницький, Я. Савченко, В. Самійленко, О. Саягогор, О. Слісаренко, В. Тарноградський, проф. Ф. Тимченко, П. Тичина, М. Філанський, Г. Хоткевич, М. Чернявський, Р. Чуризна, С. Шульга, М. Ячук, О. Журинка, І. Колянч, М. Марковський та ін. Передплата — в конторі редакції: Київ, Маршківсько-Благовіщенська 123, п. 20. Вартість: рітно — 30 карб., 1/2 р. — 16 карб., 1/4 р. — 8 карб. Телеф. 56-59. Редактор-видавець Хведір Коломийченко. 3-0191-3

СПІРАЛЬНІ БУРАВИ. Данськ спірально-буровна фабрика Сметландстаде 3. Телегр.-Адрес: Борспіраль Нопенгаген С. 2-1317-2

Надзвичайні загальні збори пайщиків

Всеукраїнського Учителського Видавничого Т-ва "ВСЕУВИТО"

вдбудуться в неділю 3-го листопада о 12-й годині дня в помешканні Центрального Кооперативного Комітету (Вед. Васильківська вул. № 1).

На порядок денний виносяться такі питання: 1) справоздання Президія про діяльність Т-ва; 2) план діяльності Т-ва на наступний рік; 3) ствердження обрануку Т-ва; 4) обрання членів Правління, Ради та Ревізійної Комісії; 5) приєднання до Савезбанку і; 6) біжучі справи.

Крім у призначений день загальні збори не відбулись, через відсутність членів, то, на підставі § 33 Статуту Т-ва, о 12-й годині 4-го листопада в тим же помешканні відбуються другі загальні збори, які будуть вважатися дійсними при всякій кількості членів Т-ва.

Видавничя Спілка "КНИГОЗВІРНЯ"

Редакція й Контора Београбна 2 телеф. 24-01. Ілгарія, Хрещатик 28. Ілгарія і Крапра Неона Хрещатки 28. ПАСАЖ, Країняця 28.

Контора й Ілгарія має великий вібрі ріжних книжок та підручників. До відома губерніяльних, повітових народних управ, учительських спілок, Пресвітеріальних установ, видавничих т-в, Шкільних Педагогічних Рад 2-го світового українського громадянства.

Зважаючи на св. утній стан надрозового ринку і великі клопоти, яких прийдеться назавтра кожній набуваччій тих, чи інших книжок чи підручників, видавничя Спілка "КНИГОЗВІРНЯ", вересидучи одну сілків культурно-просвітній мету, вшля ла зустріти всім одержати записки ІІ абонентам.

Абонент Спілки не тільки увітляється від ріжних дурбот і клопотів по замовленні потрібних йому книжок, а ще й має такі права і привілеї:

- 1) Замовлення його виконуються по-за чергові і без задержки, при чому кождо абонентів, востя по найвища знижка.
- 2) Замовляючи книжки власного видання Спілки, абонент, одержуючи книжки, як перешлюку їх не платити, посяая перешлюку книжок власного видання своїм абонентам Спілка приймає на свій кош.
- 3) Замовляючи книжки чужого видання, щоб-то щоб не було книжки і впади лягти при замовленні всі гроші, по вартості їх, манерд, абонент, одержуючи книжки, за перешлюку їх не платити, посяая в такмі випадках своїм абонентам Спілка перешлює книжки на свій кош.
- 4) Кудувати книжки, в комовах і книгарнях Спілки, абонент корнюється за свою до мент як 10% на звичайну ціну видання і не менш як 30% на виждкає змі свого видання, навіть тоді, коли набуває одну книжку вартість коши 1 карб.
- 5) Набуває виждкає право на книжки, які мають в продажу в обмеженій кількості, посяая такі книжки будуть продаватися і виконувати тільки абонентам.
- 6) Замовляючи або купуючи улаштувані Спілкою книгобіблі, абонентів кождо згаданой для нього книжки, надається право вилаштувати гроші на протязі цього року, при чому при замовленні, чи купівлі книгобіблі вноситься тільки половина вартості її, а решта виплачується в призначені строки.
- 7) Одержувати книжки до читання в книгобіблі Спілки за половину плати яка встановлена для сторонніх.
- 8) Без жадної доплати до передплатної ціни передплатувати через посередств Спілки всі українські часописи, які виходять на Україні і по-за її межами, про чому Спілка гарантує справу виколуку їх.
- 9) Дурно одержувати від Спілки повідомлення, про всі нові книжки чи згодять в світ.
- 10) Дурно одержувати відповіді на всі запитання, що до книгарського діла.

Абонентом Спілки може бути кождо особа чи інституція. Ціна абонентства 10 карбоватків, які вносяться на одні з біжучих рахунок Спілки, або наділяються до контори Спілки. Найваго на одержання грошей, контора Спілки вносить абонентів абонентство книжки, на якому зазначено всі обов'язання Спілки перед абонентом.

Абонент Спілки нічим не почуває себе зв'язаним і в вільний час може одержати од послуг Спілки, при чому гроші (100 карб. Доми повертаються. Запущаються в ціло абонентів, абонент повинен надіслати до контори Спілки своє чи соціально становиче, в) точну свою адресу поштово, г) адресу телегр. бу.

Зам. вичає книжки, абонент повинен посяатися на № абонентного видання в зазначений квітосабір, крім того ще й зазначити, протязом скількох місяців хоче виплачувати вартість її, а купувати книжки в комовах і книгарнях, чи одержувати їх до читання в книгобіблі Спілки продавачи його.

З п'яти е. Видавничя Спілка "КНИГОЗВІРНЯ" у конторі розпоряддя Я. САМОНЕНКО, Секретарь І. НАГАРІНКА. Друк як і в-ва. Петро Барський у Києві, Хрещатик № 41